

XALQARO HAMKORLIK SOHASIDA QO'LLANILADIGAN SO'ZLAR

Raxmatova Durdona Axmat qizi

Xalqaro tashkilotlar global muammolarni hal qilishda, davlatlar o'rtasidagi aloqalarni mustahkamlashda va tinchlikni saqlashda muhim rol o'ynaydi. Xalqaro tashkilotlar, masalan, Birlashgan Millatlar Tashkiloti, davlatlar o'rtasida tinchlikni saqlash va mojarolarni hal qilishda muhim rol o'ynaydi. Ular tinchlikni saqlash missiyalari orqali harbiy mojarolarni oldini olishga va tinchlikni tiklashga yordam beradi. Xalqaro tashkilotlar, masalan, Jahon Savdo Tashkiloti va Yevropa Ittifoqi, davlatlar o'rtasida iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirishga yordam beradi. Ular savdo, investitsiya va iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish uchun qoidalar va standartlar belgilaydi. Xalqaro tashkilotlar, masalan, BMTning Taraqqiyot Dasturi, ijtimoiy rivojlanishni ta'minlash va qashshoqlikni kamaytirish bo'yicha dasturlarni amalga oshiradi. Ular ta'lim, sog'liqni saqlash va ijtimoiy adolatni rivojlantirishga qaratilgan loyihalarni qo'llab-quvvatlaydi. Xalqaro tashkilotlar, masalan, BMTning Ekologik Dasturi, global ekologik muammolarni hal qilishda muhim rol o'ynaydi. Ular iqlim o'zgarishi, biologik xilma-xillikni saqlash va atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha xalqaro kelishuvlarni ishlab chiqadi va amalga oshiradi. Xalqaro tashkilotlar, masalan, Xalqaro Jinoyat Sudi, xalqaro huquqni himoya qilish va adolatni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Ular inson huquqlarini himoya qilish va jinoyatchilikka qarshi kurashishda faoliyat yuritadi. Xalqaro tashkilotlar, masalan, BMTning Ta'lim, Fan va Madaniyat Tashkiloti, madaniy almashinuvni rivojlantirish va madaniy merosni saqlashda muhim rol o'ynaydi. Ular turli madaniyatlar o'rtasida tushunishni oshirishga yordam beradi. Xalqaro tashkilotlar global muammolar, masalan, pandemiyalar, terrorizm va migratsiya kabi masalalarni hal qilishda muhim rol o'ynaydi. Ular davlatlar o'rtasida hamkorlikni rivojlantirish va resurslarni birlashtirish orqali bu muammolarni hal qilishga yordam beradi. Xalqaro tashkilotlar davlatlar o'rtasidagi aloqalarni mustahkamlash, global muammolarni hal qilish va tinchlikni saqlashda muhim rol o'ynaydi. Ular o'zaro hamkorlikni rivojlantirish va barqaror rivojlanishni ta'minlash uchun zarur bo'lgan platformalarni taqdim etadi. Xalqaro tashkilotlar orqali davlatlar o'zaro manfaatlarini himoya qilish va global muammolarni birgalikda hal qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Xalqaro hamkorlik — bu davlatlar, tashkilotlar va jamoatchilik o'rtasida o'zaro manfaatlar asosida amalga oshiriladigan faoliyatdir. Ushbu sohada ishlatiladigan terminlar va so'zlar, hamkorlik jarayonining murakkabligini va ko'p qirraliligini aks

ettiradi. Quyida xalqaro hamkorlik sohasida keng tarqalgan ba'zi muhim so'zlar va ularning ma'nolari haqida to'xtalib o'tamiz.

Diplomatiya — davlatlar o'rtasidagi munosabatlarni boshqarish va muvozanatni saqlash jarayonidir. Diplomatik aloqalar orqali davlatlar o'zaro manfaatlarini himoya qilish va tinchlikni saqlashga intilishadi.

Hamkorlik — ikki yoki undan ortiq tomonlar o'rtasida o'zaro manfaatlar asosida amalga oshiriladigan faoliyatdir. Bu so'z xalqaro munosabatlarda muhim ahamiyatga ega, chunki hamkorlik orqali davlatlar o'z resurslarini birlashtirib, global muammolarni hal qilishga harakat qiladilar.

Integratsiya — turli davlatlar yoki tashkilotlar o'rtasida birlashish jarayonidir. Bu jarayon iqtisodiy, siyosiy yoki madaniy sohalarda amalga oshirilishi mumkin. Integratsiya orqali davlatlar o'rtasidagi aloqalar mustahkamlanadi va o'zaro manfaatlar oshadi.

Xalqaro tashkilotlar, masalan, BMT, Yevropa Ittifoqi va boshqa ko'plab tashkilotlar, davlatlar o'rtasida hamkorlikni rivojlantirish va global muammolarni hal qilishda muhim rol o'ynaydi. Tashkilotlar orqali davlatlar o'zaro muloqot qilish va kelishuvlarga erishish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Savdo — tovarlar va xizmatlarni bir davlatdan boshqasiga sotish jarayonidir. Xalqaro savdo davlatlar o'rtasidagi iqtisodiy aloqalarni mustahkamlashda muhim ahamiyatga ega. Savdo orqali davlatlar o'z iqtisodiy o'sishini ta'minlaydilar va yangi bozorlarni ochadilar.

Investitsiya — moliyaviy resurslarni boshqa davlatlarga kiritish jarayonidir. Xalqaro investitsiyalar iqtisodiy o'sishni rag'batlantiradi va yangi ish o'rinlarini yaratadi. Investitsiya orqali davlatlar o'z iqtisodiyotlarini diversifikatsiya qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Madaniy almashinuv — turli madaniyatlar o'rtasida tajriba va bilimlarni almashish jarayonidir. Bu jarayon xalqaro hamkorlikni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega, chunki madaniy almashinuv orqali xalqlar o'rtasida tushunish va hurmatni oshirish mumkin.

Xavfsizlik — davlatlar o'rtasida tinchlikni saqlash va tahdidlarga qarshi kurashish jarayonidir. Xalqaro xavfsizlik masalalari, masalan, terrorizm, qurollanish va ekologik xavflar, davlatlar o'rtasida hamkorlikni talab qiladi.

Barqarorlik — iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy tizimlarning uzluksizligini ta'minlash jarayonidir. Barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish uchun davlatlar o'rtasida hamkorlik zarur.

Muzokara — tomonlar o'rtasida kelishuvga erishish uchun olib boriladigan rasmiy suhbatlardir. Muzokaralar orqali davlatlar o'zaro manfaatlarini muhokama qilish va kelishuvlarga erishish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Xulosa:

Xalqaro hamkorlik sohasida ishlatiladigan so'zlar va terminlar, davlatlar o'rtasidagi aloqalarni yanada mustahkamlashga yordam beradi. Ushbu so'zlar orqali xalqaro munosabatlarning murakkabligi va ko'p qirraliligi aks etadi. Xalqaro hamkorlik, global muammolarni hal qilishda va tinchlikni saqlashda muhim ahamiyatga ega bo'lib, kelajakda ham davom etishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. This list is only indicative and non-exhaustive but we must understand that those aspects are considered by the Committee on ESCR as part of the core content of the right to education.
2. UNESCO Convention against Discrimination in Education. Committee on ESCR, General Comment 13, par. 32 – 34.1960.
3. Махмудов С. ZAMONAVIY TARAQQIYOTNING YANGI BOSQICHIDA KOREYA-O'ZBEKISTON HAMKORLIGINING ISTIQBOLLARI //ВЗГЛЯД В ПРОШЛОЕ. – 2020. – Т. 3. – №. 10.
4. Jean Favier, Gold & Spices: the rise of commerce in the middle ages, Holmes & Meier Pub; 1st US edition, July 1998
5. Jairus Banaji (2007), Islam, the Mediterranean and the rise of capitalism“, Historical Materialism 15 (1): 47-74, Brill Publishers.

